

Grzegorz Onichimowski – Ekspert w Zespole Programowym ds. Energetyki

Instytut Obywatelski

Propozycje Instytutu Obywatelskiego – tania energia dla Polaków

- Wprowadzenie kategorii prosumenta zbiorowego i wirtualnego
- Urynkowienie modelu –swoboda zawierania umowy ze spółką obrotu/agregatorem na opust lub inne rozliczenia energii pobranej i wysłanej do sieci
- Oddzielenie opłat za energię od opłat sieciowych. Obniżka stawek sieciowych dla instalacji wyposażonych w magazyny energii.
- Umożliwienie odstępowania wytworzonej energii, wymiany na sąsiedzkich platformach, sprzedaży na rynkach lokalnych

Propozycje Instytutu Obywatelskiego – tania energia dla Polaków (2)

- Prosument zbiorowy – umowa osób fizycznych lub prawnych - odbiorców końcowych - co do sposobu rozdziału wspólnie produkowanej energii odnawialnej (np. na dachu domu wielorodzinnego). Z energii tak wyprodukowanej mogliby (bez opłat sieciowych) korzystać mieszkańcy domu – zredukowałyby ich rachunki.
- Prosument wirtualny – to indywidualny lub zbiorowy mały producent OZE/odbiorca końcowy produkujący energię na własne potrzeby w miejscu innym, niż miejsce jej zużycia (bez ograniczeń terytorialnych).
- Taki prosument mógłby, w szczególności, korzystać z instalacji OZE budowanej dla wielu prosumentów – przez jednostkę samorządu terytorialnego czy wyspecjalizowaną firmę.

Propozycje Instytutu Obywatelskiego – tania energia dla Polaków (3)

- Zmiana do ustawy o inwestycjach wiatrowych - uchylenie reguły 10h jako niszczącej najtańsze i najbardziej efektywne w polskich warunkach źródła OZE jakimi są elektrownie wiatrowe na lądzie
- Uchylenie reguły 10h widzimy także w kontekście wzrostu przychodów dla gmin, często słabych i możliwości zaopatrywania ich mieszkańców w tańszą energię.

Propozycje Instytutu Obywatelskiego – tania energia dla Polaków (4)

- Uchylenie 10h i jednoczesne uchwalenie ustawy o prosumentach wirtualnych daje możliwość budowy instalacji OZE dla całych społeczności, które chcą wspólnie podjąć się takiej inwestycji, a później pobierać i sprzedawać energię w nich wytworzoną. Samorządy mogłyby, dzięki prosumantom, budować energetykę obywatelską dla zabezpieczenia potrzeb energetycznych osób zagrożonych ubóstwem energetycznym.

Warunki wdrożenia energetyki obywatelskiej

- Wydzielenie niezależnych OSD. Spółki dystrybucyjne i ich majątek nie mogą być dalej “używane” przez grupy skonsolidowane do finansowania innych działalności.
- W czasach gdy wydzielano PSE jako niezależnego operatora systemu przesyłowego 80% generacji podłączone było do sieci NN. Rozwój rozproszonych źródeł wymaga zapewnienia neutralności OSD
- Bez wsparcie OSD nie uda się zapewnić podłączenia OZE. Zmiana strategii grup energetycznych na “zieloną,” paradoksalnie, zwiększy obawę o ich neutralność względem konkurencji ze strony niezależnych producentów

Warunki wdrożenia energetyki obywatelskiej (2)

- Proponujemy przekazanie przez OSD sieci 110 kV do OSP i skupienie się OSD na rozwoju sieci SN i nN
- Potrzebna jest liberalizacja PE w obszarze tworzenia mniejszych OSD(n) i zamkniętych obszarów dystrybucyjnych
- Konieczna jest reforma taryf i wdrożenie Dyrektywy 944/2019 w relacji do:
 - linii bezpośrednich
 - prawa do taryf dynamicznych
 - dostępu do danych pomiarowych

Warunki wdrożenia energetyki obywatelskiej (3)

- Postulujemy komercjalizację usług elastyczności i wdrożenie rynku elastyczności, który pomoże energetyce obywatelskiej zdobyć nowe źródła przychodów w postaci usług sieciowych
- Samorządy mogą i powinny wspierać odbiorców wrażliwych w dostępie do energii jako usługi powszechnej. JST mogą wchodzić w spółki z istniejącymi OSD lub samodzielnie tworzyć własne OSDn
- Wdrożenie energetyki obywatelskiej powinno być jednym z podstawowych priorytetów Planu Odbudowy. Częścią energetyki obywatelskiej może być również “obywatelskie ciepło”, czyli program upowszechnienia niskoemisyjnych źródeł ciepła, termomodernizacji i wsparcia budownictwa zeroenergetycznego poprzez realizowany przez samorządy i banki komercyjne zmodyfikowany program “Czyste powietrze”.